

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési arak:		Videkre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy evre	16 kor. — fill.
Egy evre	5	Fel evre	10
Fel evre	10	Negyed evre	5
Negyed evre	5	Egy nora	2
Egy nora	2	Egyesszam ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN ÉS KRONQVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Sáríka és Kláríka.

(Budapesti levél.)

Sáríka és Kláríka, a Népszínház tánczoskedvű primadonnái, megállítanak utamban s kényszerítnek, hogy foglalkozzam velük. Foglalkoznom kell velük mert ők ennek az esztendőnek a hősei. Beadom a derekam: egyszer írok a közönség szája ize szerint. Azokkal foglalkozom, kik a közönség lelkét lefogalják, izgatják, akiknek nevével alszik s ébred száz meg százezer ember. Akik körül pártok alakulnak: Sáríka körül gomolyognak az agráriusok; Kláríka körül a merkantilisták. Vagyis, ha jól meggondolom, az agráriusok vezére nem gróf Károlyi Sándor, hanem Fedák Sáríka, a merkantilistáké nem Kornfeld Zsigmond, hanem — Küry Kláríka. Helyes. Én ebbe is belenyugszom. Áldassék Istennek szent neve, mert olyan hangulatban vagyok, hogy mindenbe belenyugszom. Ha példának okáért a közönség Sáríkat is, Kláríkat is kikiáltaná Magyarország védőszentjének — hát erre is azt kiáltanám: éljen! A közönségnek mindig igaza van. — Főként, ha a közönség — előfizető is.

Hanem én mégis javithatlan ember vagyok. Most megint becsapom az olvasókat. Azt ígértem, hogy Sáríkaról és Kláríkaról írok. Eszem ágában sincs. Mit is írjak én Sáríkaról és Kláríkaról?

Mindakettő kedves urileány, színpadra termett. Nem istenadta művészek, jobban győzik tánczal, mint dallal, de „ez kell a magyarnak s nem alkotmány” — s mivelhogy ez kell, Sáríka is, Kláríka is bölcsen cselekszik, ha addig tánczolnak, míg a magyarnak a táncban telik kedve. „Élj az idővel!”

A színész dolga csupa — komédia. Akárcsak a szegény emberé. Alighogy bezárták a koporsója födelét, a közönség elfelejti. Ő neki tehát ki kell használnia e rövid életnek minden pillanatát. Tánczal, dallal, mókával, ki mire képes, keresi a közönség kedvét s mennél több taps, mennél több virág: ez az ő álma, vágya, mindene. S ha tapsból és virágból bőségesebben jut neki, mint vetélytársának, akkor ő elérte az e földön elérhető legnagyobb boldogságot. Ki irigylit tőle ezt? Én nem.

Tehát: Sáríkaról és Kláríkaról valóképpen nincs semmi mondanivalóm. Hanem a közönség — megkérem a bocsánatot, a közönség minden egyes tagja külön külön igen okos, igen komoly, olyik annyira komoly, mintha állandóan gyászfekete pántlika húzódnék utána, de együtt — no, együtt, egy tömegben hihetetlenül léha. Ennek a mi közönségünknek irodalmi, művészeti műveletlenségét egyhamar mi sem magyarázhatja szomorubban, mint Sáríkanak és Kláríkanak minden

mértéket meghaladó ünneplése. Sáríka és Kláríka már nekem is szereztek egy pár jó estét, ezért a maga idejében le is róttam köteles hálámat, de ha valaki azt kérdené tőlem, mivel vitték előbbre e kedves leányok a magyar nemzeti kulturát, roppant megvolnék akadá a felelettel. Azaz hogy mit mondok: nem volnék biz én meg akadá. Azt felelném: Egy hajszállal sem vitték előbbre. S ezért őket nem is lehet hibáztatni. Ők egyáltalán nem arra vannak elhivatva, hogy a magyar nemzeti kulturát előbbre vigyék, hanem arra, hogy a napi munkában kifáradt embereknek egy-egy derüs estét szerezzenek, Ez is nagy dolog, testvéreim az Urban! De mi ez ahhoz képest, amit példának okáért Blaháné cselekedett? Blaháné, aki a magyar nótával fél Budapestet megmagyarosította!

Az írókról és a tudósokról ne is beszéljünk. Belátom, hogy ezeknek nem jár ki a babérrdő. Ők irnak, mert egy belső erő hajtja; irnak ingyen is s az izléstelen tüntetés nem is illenék hozzájuk. Komoly író el sem is fogadná. Századrészét sem fogadná el. Sőt elmenekülne előle.

A primadonnával én sokkal jelentéktelenebb alakot állítok szembe. Itt áll egyik felől egy primadonna, aki 20 ezer forint fizetésért tánczol s néha, úgy tetszik, énekel is. Ott áll másik

Események és emlékezések.

— Vadasztörténet 1856-ból. —

Írta: **Morvay Károly.**

1855 október havában két hétig folyvást ömlött az eső. Ennek következtében minden kis folyó szűgig telt vízzel. Már harmadnapra az erdélyi havasokról is leérkezett a víz a Szamoson és a Tisza vizével egyesülve előntötte az egész határt, csak is a község védő árka tartotta, hogy a faluba is be nem törhetett.

Az ugynevezett országutat másfelől magas és arányos szélességű trágyával elegyített földdel torlaszolta el a falu.

No! lett is erre menekülés. A mezei egerek a kint maradt kukoricza szárazra kapaszkodtak s rajként fügtek rajta. A tapsi fülesek véletlenül ki maradt apró földszigetekre húzódtak. Róka koma megint a falusi gyümölcsös kertek szilvásaiban épült sütökemenczék nyitott száján belopózkodván lesett a prédára. Hatha valami tyukaszszonyság kíváncsiságból bekukkantana hozzá.

Ilyenkor a falu hevert. A könnyű sporttal foglalkozni szeretők kinéztek a földekre házörző ebeikkel, szegény fülesek nagy veszedelmére. A bundások utána iramodtak a megszorult nyulnak, melynek eddig csak távolból bámulták a futását. Most még a gazda is segített a bundásnak a bunkós botjával és ekként bizony, bizony sok ártatlan nyulacsának lön korai szomorú pusztulása.

Nagytiszteletű Szabó András tiszteletes uram is ilyenkor volt elemében. Az egy csövű fegyverével nagy pusztítást vitt véghez. Vadász táskája kívül-belől telve volt nyullal. A földes ur felnőtt fia is, ki meg nagy agarász volt, tudomást szerzett a gyalogpuskás tiszteletes nyulirtó hadjáratairól.

Jó magam is akkor rekedtem oda Gacsályba, mikor a vizek megindultak. Siettem is haza felé, de lovam, szekorem nem volt, úgy hogy egy jó barátom hátsólovára ültem, de már D., alatt szűgyig fel ért a lapon a fagyos ár a lovamnak; de hát az én asszonyom otthon még nem látott ilyesmit, megkellett nyugtatni!

Deczemberre ez a víz tömörkeményre fagyott. Jó vasalt lóval egész Szatmárig le-

hetett a hatán szánkázni! Mert a jég tetejébe magas hó is esett, úgy hogy még márczius közepén a Szamos jege hátán jött át hozzánk a napam asszony.

A szép tiszta déli nap, a ropogós hómező kicsalta papunkat is a kemence mellől, az egycsovű mordállal. És a hőmazon tapasztalt nyul és róka nyomok eicsalogatták a tiszteletes urat a Kér-Semieni határig. Előtte ödöngött a karsu vizslája, a Burkus. A tiszteletes ur ezen gyalogpuskás éhenkórászodása közben találkozott Botka Bélával, kinek az agarai a Cziczke meg a Lepke éppen egy felvert nyul után futottak. Botka Béla volt a földesur fia és a félvér, értékes paripa hátáról szólalt meg neheztelőleg:

— Ejnye tiszteletes uram, hát már nemcsak az árvizen, hanem a havon is lelvöldözi agaraim elől a nyulat? . . . Pedig idenezzzen, ez az igazi passzió! És veszett futamban repült lovával a kutyái nyomán. Tiszteletes Szabó András ur meg állva maradt.

Ezenközben történt azután, hogy a nekitüzesedett paripa a szélvészsebes iramo-

oldalon egy 400 forint fizetésű tanítónő, ki ebből rendszerint még özvegy édesanyját is gyámolítja, árva testvéreit taníttatja s évenként 50—60 gyermeket tanít meg írni, olvasni valamelyik istenhátamögötti faluban. Igaz e vagy nem, hogy ez a tanítónőcske ezerszerre hasznosabb szolgálatot tesz a hazának, mint a primadonna, ki kétértelmű, — azaz dehogysis kétértelmű kuplék l csal ki falrengető tapsot!

De ingyenváló munka folytatni ezt az elmékedést. Ma olyan korban élünk, mikor a közönség nem hevül magasabb, ideálisabb czélokért. Ez a mai nemzedék beteg, maga sem tudja, mit kezdjen: éljen-e, haljon-e. Az idealistákat kineveti s tovább járja a boldondját, míg a halál azt nem mondja: csitt!

Egy jó egészséges földrengés talán segítene, de ki veszi a lelkére, hogy földrengést kívánjon?

B. E.

Washington szobra Budapesten.

Irta: **Szebenyei József.**

Ugy emlékszem, mintha tegnap történt volna. Diadalmármorban tértünk meg a Kossuth szobor leleplezési ünnepélyétől, és óriási hömpölygő néptömeg közepett siettünk a Hungária Hall-ba; ahol bankett volt aznap este. Voltunk vagy ezren az asztaloknál. Az történt, a mi ilyenkor szokás: lelkes felköszöntők követték egymást.

Volt ott egy Soldiers nevű bíró, annál titánabb szónokot még beszélni nem hallottam. Zseni József, aki egy szót sem értett a beszédből, maga is annyira megvolt hatva attól a nagy emmozsiótól a mi Soldierst áthatotta, hogy lelkesülésében nem tudott egyebet csinálni: levette az órájáról értékes magyar czimeres lánczát és azt nyomkodta az amerikai ember markába. Az óráját is oda akarta adni, de én lefogtam a kezét. Az amerikai meg neki adta az övét. Tehát lényegében csereügy volt az ügy, de a czélzat nemes és szép volt.

dásban nem vette ügyre a hóval takart határköt, mert egyforma hómező volt az egész határ és az első lábával az árokba süppedt és térdre bukott, mire a fiatal ur kivágódott a nyeregből, meg pedig előre, sőt a kapott lendülettel vagy két ölet is csuszott a meglehetősen kiálló orrán... Szerencsére a puha hóban más ütés nem érte. Gyorsan talpra ugrott; de a lovát már agarász ostonnal kellett biztatni, a míg az árokból ki ugorhatott. Alló a nyeregbe!

A Lepke ezalatt rávágott a nyulra, a Cziczke meg nyakoncsipte és a két első hosszú lábával diadalmosan nyomta a földre. Botka Béla az agarakhoz érve lepattant a lóról és elvette az agártól a nyulat, magásra tartva a vadat az odaérkezett tisztetes ur elé, kit ismét ily szóval figurázott:

— Ez oszt a passzió tiszteletes uram!

— Köszönöm, de nem kérek belőle! válaszolt mosolyogva a szelid arcú lelkész. Mert a fülesről én huzom le a bőrt és nem hagyom a magamét érte a havon...

Botka se szólt többet. Zsebkendőjével betakarta a vérző orrát. Köszönt; azután elvágatott a falu irányában.

Aztán beszélt Zseni József, ez a tiszta becsületes, nagy magyar lelkű ember, a ki vagyonát és munkáját egyaránt a nemzeti eszmének szentelte és szenteli, és akit — jó magammal együtt — holmi bárgyu népség megrágalmazott. Mondom Zseni József toasztja következett. Lelkes, nemes hangon azt az ötletét tolmácsolta, hogy az amerikai népnek viszonzásul a Kossuth szoborért fel kellene állítani Washington szobrát Budapestben.

Egy valaki elmondta angolul a Zseni beszédjét és erre felállt az a Soldiers és 500 dollárt adott — kezdetnek. Kuncz Tivadar 1000 dollárral megtoldotta stb.

Engem az első perczen megdöbbenett a dolog. Minden nagy lelkesedés közepe tudom tartani a higgadságomat és a józan gondolkozást, a mérlegelést. Hadd tudjam be mindezt zsurnaliszta voltomnak, aki regisztrál és kritizál, de nem szólottam bele abba, amit a nagyobbak terveznek.

Legfeljebb csak az jutott eszembe — és keserűt nyeltem hozzá — hogy Washingtonnak hamarabb lesz szobra Pesten, mint Kossuthnak.

Az Országos Nemzeti Szövetség értesítője most foglalkozik ezzel a dologgal, egész terjedelmében közölve egy felhívást, ami a clevelandi Szabadságban jelent meg. Kohányi Tihamér az amerikai magyarság lelkes bajnoka, igen szépen megírt felhívásban szólítja fel a népet az adakozásra. És ez mind igen szép. Ami azonban a dolog lényege, az így áll: az amerikai magyarok ajándékoznak egy Washington szobrot Budapestnek. Ez a tétel. Az ize fanyar és az eszméjét a lelkesedés, a nemes buzgalom, de nem a gondolkodás szülte. Zseni szerint két haszonnal járna.

Először diszitené a fővárost és a szabadság eszméjének egyik szimbolikus kifejezője volna, másodsor holmi lelki vagy talán anyagi kapcsolatot, összeköttetést létesítené köztünk és az amerikaiak között. Amit azonban az akkor megjelent és e tárgyról szóló amerikai sajtóból kivettem: nem igen lelkesült az ügy mellett. A magyar sajtó meg éppen, hogy tudomást vett róla, ami bizony elég szegénység a magyar sajtó részéről. Amit tehát az Orsz. Nemzeti Szövetség nagy buzgalommal és nemes hévvel csinál: olyan naiv lelkesedésnek tűnik fel. Mert annak volna értelme, ha mi magyarok állítanánk fel a szobrot. De nem hiszem (és ez igen szomorú körülmény), hogy itt az országban öt forintot összelehetne hozni a szoborra. Azt pedig, hogy az legyen a czélzat, hogy az amerikaiakat ide edesgessük vele és összeköttetésbe lépünk velük, mert pénzük van: ez nem a magyar nemzethez illő dolog, mert a gazdasági boldogulást nem szemfényvesztéssel kell keresni, hanem egyenlő közigazgatási eszközökkel küzdve, dolgozva létesíteni összeköttetést az „enyémet a tiedért” alapján, de egészen más módon, más uton. Mert ez éppen olyan volna, mintha én megfestetném a Rotschild ur fiának arczképét és meghívnám a gazdag papát ebből az alkalomból, megkínálnám szilvóriummal és paprikás csirkével abba a reményben, hogy majd kegyeibe fogad ezen a réven.

Én kicsi gyerekkoromban tanultam bámulni Georg Washingtonot, ott abban az iskolában, ahol az amerikai tanárok csepegették belém a tudományt, a hazaszeretetet. Tizenöt éves koromban már odát irtam (angolul persze) Washingtonhoz a születése évfordulója alkalmából. Mindezt azért mondom el, nehogy az a vád érjen, hogy kislelkűségből gáncoskodom, meg hogy nem tudom mérlegelni az amerikaiak megváltóját. Jól lehet érzékenyebb vagyok, mint más magyar ember, de ha nem

is úgy van, más nem tartja érdemesnek, hogy a dolog fanyarságát szellőztesse. Lehet, hogy kicsinyes dolgokat mondok, de azért mondom ezeket, mert amazokat nem akarom elmondani.

Ujjult erővel.

(A képviselőház vakációja után.)

Ujj nyitánya kezdődik ma a nemzet parlamenti küzdelmének. Az ellenzék, különösen a Kossuth-párt képviselői ujjult erővel szállanak a küzdőterre a bécsi lathatatlan kéz elöretolt seregei, az osztrákmaszlagtól bódult kormánypart ellen.

A Kossuth-párt képviselői a husvét szünet alatt is négygyűléseken világoztatták, ébresztették az élet gyökerében támadott nemzetet, tiltakozó küldöttségek is szerveződtek és a honfiak ezrei zarándokolnak fel a székesfővárosba tolmácsolni a nemzet ébredő lelkiösmeretét, tiltakozni az osztrákrabiga további gyarapítása ellen.

Ma az országházban a magyar nemzet igazi képviselői az ellenzék, a hazafias Kossuthpart, melynek ereje a magyarföldből, a magyar nemzetből származván, ha most kitarók leszünk, győzedelmeskedni fog a pokol kapuin is — és alapját építi az igazán független, szabad Magyarországnak.

És a kormánypart, ha csak az önösérdeket felibe nem helyezi a nemzet nagyérdekeinek, ledobja magáról a bécsi nyügöt és értesére adja Bécsnek, a nemzet további szákmányolására nem hajlandó vakeszköznek; mert ha adott körülmények között ezt nem cselekszi Judása lesz a nemzetnek.

A Bécsből mesterségesen táplált kormány már az eddigi konokságával is szembe helyezte magát a nemzettel és daczára a Mungók számbeli többségének, már idáig is csak csatákat veszített és kénytelen a katonai javaslatok tárgyalását megszakítani, hogy az állami szükségletek fedezetét, az indemnytast tárgyalhassák.

A mai országgyűlési nyitány tehát nem a katonai vitával kezdődik és mi bizunk, azokban a nagy erkölcsi igazságokban, a melyek az ellenzék zászlajára vannak írva, melyeken megtörik minden hamis többségi elv, és minden tojastánczot járó kormányzati bölcseleg.

Az ujjult erővel kezdett hareznek más vége nem lehet, mint győz a nemzet akarata és valahára megvalósulnak a nemzet gyalázatosan bécsi kézre játszott jogai.

Egy nagy debreczeni főbiróról.

(Zoltai Lajos tanulmánya.)

Zoltai Lajos irótársunk, Debreczen város multjának fáradhatatlan és lelkes történetkutatója, újabb becses tanulmányt örökitett meg, megírván Debreczen egyik legnagyobb és legérdemesebb főbirójának, a puritán kálvinista Domokos Márton főbirónak élettörténetét ama viszontagságos, küzdelmekben gazdag kornak megkapó ecsetelésével együtt. Zoltai Lajos ezen tanulmányát a Csokonai-kör közelebbi ülésén fogja felolvasni és már előre is jelezzük, hogy ígértét birjuk, miszerint e minden debreczeni polgárt, de minden magyar kálvinistát legközelebből érdeklő tanulmányt közlés végett lapunknak engedi át.

Addig is egyetmást elmondunk Debreczen város nagybírájáról, ki 1725-től 35-ig jegyzője és tanácsnoka volt a nemes városnak. A főbírói tisztet pedig nagy dicsőséggel és eredményekkel 1735-től 1764-ig viselte a Mária Terézia protestánsokat üldöző korszakában és nehéz uralma alatt; midőn is Domokos Márton a debreczeni gazdálkodó polgárságot és ivadékait is örök hálára kötelezte, mert az ő szívós, kitartó fáradozásaival készítette elő, hogy a nagy Hortobágy, mely akkor a tiszai áradásoktól öntöztetve, világos áldott Kanahán volt a jószágtenyésztőkre, később véglegesen a debreczeni polgárság tulajdonába mehetett át . . .

Pedig abban az időben, ha a debreczeni kálvinista magyarság, melyet mindenfelől nyomtak, sikereket akart elérni, oly sokféle titkos rugókat kellett vezetőinek megmozdítani, hogy ehhez oly tapintat, oly körültekintés, oly éleslátás, oly kifejtett diplomatikai érzék kellett, mely az éleselméjű főbíró városának első fiává emelte. Száz- és százajton kellett kopogtatni, száz- és százféleképpen és módon, ugyannyira, hogy a ki nem ismerte a „dürgist”, csak zárt ajtókra, visszautasításra talált, különösen a kálvinista magyar kérelmező . . . Azonban Domokos főbírónk a legfelsőbb körökben is kitűnően ösmerte a kilincseknek miként való fordulását.

Jellemző bizonyosságot szolgáltat erre (a tanácshoz intézett) egyik levelének itt következő töredéke:

„Az ajándék mindenképpen kedves volt. Az ugynevezett discretiokat, amelyek csengő aranyakból, jőféle szappanból, izes szalonából, dohányból, olykor tűzifából, paprikából, hizott ökrökből, vadászó agarakból állottak, magas állású urak, a nádor, a kanczellár, a tárnokmester épügy nem vetették meg, mint a városban állomásozó apró tisztcskék. Hogy csak egy jellemző példát említsék, idézem Domokos Mártonnak 1750-ben Pozsonyban a tanácshoz írott levelét: „Migós Tárnokmester Urunk ő Exelja valóban emlegette Pápan a debreczeni szalonmat. Mert azt hallja, hogy a hortobágyi híres hidnak is szalonábbul vannak a karfái. Az Ombodi szalonájának (aki valószínűleg egyik ügyes hentes volt Debreczenben) olyan nagy a híre, mint a tatárjárásnak, mind itt, mind Bécsben. Jó lesz azért egy pár szép szalonmat csak készen tartani, mert a tárnok szék rövid idő alatt publicáltak.”

De most midőn így az ő Debreczen egyik legnagyobb főbírájának emlékével foglalkoztunk, a nemes város, a polgárság hálájához, kegyeletéhez is van néhány szavunk.

A nagy főbíró, Domokos Mártonnak érdemeit még emlékoszlop sem hirdeti; sőt még bizonyosan sirjának a fekvését sem tudjuk . . . A feltevés szerint a régi Dobozy-temetőben van eltemetve, hol fiának, Lajosnak a hamvai is porladoznak. Ugyanis itten van néhány hatalmas kökorsó em-

lék a kövér gyepes földbe süppedve, melyeken a vésett fölírásokat az éiődi moha bársonyos takarója lepte be. Valószínűleg ezen süppedt kökorsók valamelyike jelzi a nagy debreczeni főbíró nyugvóhelyét, tehát a városi tanács dicséretesen járna el, ha ezeket a süppedt kökorsókat kiemeltetné és a feliratokat a mohától megtisztíttatná. . . . Bizonyosra vehető, közöttük találnánk az ő Debreczen város egyik legnagyobb főbírájának sirját jelző, vésett emlékoszlop kökorsót is. És ekkor a város és a polgárság illő emlékoszlop állításával az örök hálát és kegyeletet is leróvhatná az igaz érdem, a magyar polgár erények iránt.

Szabad Hajdu.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Csütörtökön A. bérlet. Bob herczeg.
Pénteken B. bérlet. Lotti ezredesei.
Szombaton B. bérletben először Kézkezet mos. Vigjáték.
Vasárnap délután Goldstein Számi, énekes bohózat.
Este Éjjel az erdőn. Népszimü.
Hétfőn Arany ember, szimü.

A zsába.

A Vigszínházban ért nagy sikert ez a francia bohózat. A debreczeni színházban tavaly került színre először, közönségünk azonban meglehetősen hidegen utasította vissza. Izzése hál' istennek tavaly óta nem változott, a mostani előadás sem hozott össze felháznál többet.

Az előadás egyetlen érdekessége Bácsné bemutatkozása volt. Azaz hogy bemutatkozásról csak részben lehet szó. Mert Bácsné régebről igen jól ismert kedvelt művésznője a debreczeni közönségnek.

Mint ujjonnan ideszereződött művésznő, ha nem támaszkodhatnék erre a régi ismeretségre, bizonyára neki megfelelőbb szerepet választott volna a bemutatkozásra.

Egy kuruczokodó, katonás anyóst hellett játszaná, ami pedig láthatóan nem talál az ő hangneméhez. A Nagymama, s a hozzá hasonló szelid finomságu női jellemek között van ő otthon.

Tegnapi szereplése is arra váll azonban, hogy rutinos és behizelgő hanggal s tisztán érthető kiejtéssel rendelkező művésznő, akit sokkal inkább méltányolhatnunk majd egy neki megfelelő szerepben.

A többi szereplők közül Hahnel Aranka és Pataki emelkedtek ki a két főszerepben ügyes játékkal.

(— s — c.)

Látogatás.*

Hadgyakorlati emlék.

Itt volt a faluban a trónörökös.
Toliam, valahogyan bele ne köss!
A főgenerálist kereste csupán, —
S folyt a híres osztrák haditudomány.

* Mutatvány „Tárogató” című hazafias, újabb költemény kötetből, melynek már a III-ik kiadása jelent meg Pfeiffer Ferdinánd budapesti könyvkereskedőnél.

S hogy távoza tőle fényes fogatán,
Tolongott körülré sok férfi, leány.
De mikor a hintó tova robogott,
A falu népe egy hangot sem adott.

Egy öreg ember is a nép közt álla,
Fehér vala immár Kossuth-szakállá.
Nyíltság, becsület ült az arczatán,
S nézett egyenesen a kocsi után.

És az öreg mellé én odaléptem,
„Látta urambátyám? mit szól hozzá?” kérdem,
Katonaruhámon jól végig nézett:
„Bizony, szegény feje! ő is csak német.”

Kornai István.

NAPI HIREK.

Bocskai népének küldöttjei Budapesten.

(A tiltakozó küldöttség uti programja.)

A függetlenségi érzelmű hajduság vármegye szerette szervezett tiltakozó nagy küldöttsége holnap, azaz pénteken este indul Debreczenből 1/211 órakor. A küldöttség 1000 tagból fog állani, és pedig a Nádudvari kerületből 300, Szoboszlói kerület 260, Bőszörmény város 240, Nánási kerület 200 deputatussal. A vármegyei küldöttséget Kovács Gyula orsz. képviselő vezeti, ő azonban csak Szoboszlón csatlakozik. Ha a rendes vonat elégtelen lesz, 10 perc múlva külön vonat fog indulni; a fenálló vasuti szabályzat szerint azonban ez nem teszi olcsóbbá a menetdíjat.

Reggel 6 órakor fog berobogni a keleti pályaudvarra a vonat, mely a küldöttséget fogja vinni. A vasutnal Papp Elek, Rákosi Viktor és Benedek János képviselők is megjelennék a fogadásra, ezenkívül 50 zászlóval a fővárosi demokrata független polgárság ezrei. A fővárosi polgárság üdvözlétére egy idősebb tősgyökeres hajdu polgár, id. Sóvágó Imre fog felelni, vagy esetleg helyette Ádám János szoboszlói pártelnök. A vasutól a küldöttség egy kijelölt helyre fog vonulni, honnan 9 órakor a képviselőházba mennek. Itt Papp Elek orsz. gyűl. képviselő, mint a legidősebb hajdu követ fogja Apponyit üdvözölni, a küldöttséget bemutatni és a kérvényeket átadni.

Ezután a képviselőház megtekintése következik. Ha az idő előrehaladt lesz, úgy a Gambinusba gyűl a küldöttség, hol ebéd lesz. Itt a képviselők fogják választóikat megvendégetni. Ebéd alkalmával az első felköszöntőt Kovács Gyula mondja. Ebéd után a Bocskay-szoborhoz fog vonulni a hajduság. A Bocskay szobornál Rákosi Viktor nánási követ ünnepi beszédet mond, Benedek János bőszörményi követ pedig saját alkalmi költeményét fogja elszavalni. — Növelni fogja a küldöttség érdekességét a hírneves Bocskay zászlónak Szoboszlóról lendő telvitele. Ezt a zászlót 1602-ben maga Bocskay adta a szoboszlói lovas hajduságnak s azóta még csak háromszor volt távol a hajduságtól, 1848-ban, mikor alatta a Bocskay huszarak küzdöttek, 1894-ben a liberális nagygyűléskor és 1896-ban, az ezredéves kiállításkor, a mikor nagy kérelemre 200.000 forint biztosítási összeg és a kormánybiztos jótállása mellett adta ki Szoboszló kezeiből. A Bocskay zászlót mostan is 16 előkelő polgár vagyoni felelőssége mellett adta ki Szoboszló város a leveles házából.

Este 6 órakor általános kivonulás lesz a vasúthoz. A megállapított program csak annyiban szenvedhet módosulást, hogy amennyiben az időből telik, a Bocskay szobornál lefolyó ünnepély délelőtt lesz megtartva. A képviselőház megtekintése csoportonként fog történni. A Bocskay zászlót

Adám Sámuel szoboszlói tősgyökeres lovas hajdu polgártársunk, városi képviselő, föld-birtokos fogja vinni.

Bor János,
a Független Hajduság
felelős szerkesztője.

Debreczen központi választmánya

tegnap délelőtt ülést tartott Kovács József polgármester elnöklésével. Az ülésen jelen voltak a választmány tagjai nagy számmal és Vargha Károly, A választmány az összeíró küldöttség munkája alapján a választói névjegyzék felülvizsgálását és összeállítását rendelte el. A felülvizsgálást az április 17—23. tartandó ülésen fogják teljesíteni. Egyszers mind hirdetés kibocsátását is elrendelte a választmány, a mely szerint az ideiglenes névjegyzék május 5—25 ig közszemlére fog kitétetni. Egyéb határozatokról is e hirdetmény fogja értesíteni a választókat.

Sáríka és Kláríka.

Ezen czimű mai irányzikkunk Benedek Elek mesternek, a „Magyar Világ“ kiváló szerkesztőjének tollából származik. Különöbben ajánljuk az olvasók figyelmébe.

Debreczeni futtatások.

A debreczeni futtatások nevezési határideje április 24-én jár le. A versenyeket, mint már megirtuk, május 2 és 3-án tartják meg. E napokban a következő futamok kerülnek döntésre. I. nap. I. Nyeretlenek eladó versenye 1600 méter. II. Debreczen város díja 2000 méter. III. Hortobágyi díj 1600 méter. IV. Eladóverseny 2000 méter. V. Hadseregi gátverseny 2400 méter. VI. Eladók akadályversenye 3200 méter. II. nap. I. Nyeretlenek versenye 1200 méter. II. Totalizátorverseny 2400 méter. III. Nyulási gátverseny 2400 méter. IV. Hadseregi akadályverseny 4000 méter. V. Szt. Györgyi akadályverseny 4800 méter. VI. Vigaszverseny 1600 méter. VII. Mezei gazdák versenye.

Tanárok gyűlése.

Az országos református tanár-egyesület nagy választmánya e hó 18. szombaton d. e. 9 órakor a főiskola kis tanácstermében Dóczy Imre elnöke alatt gyűlést tart. A gyűlésre a 32 főből álló választmány tagjai közül számosan jönnek el az ország minden részéből, kiket az egyesület központi igazgatósága s a helybeli tanárok fogadnak és látnak el a legnagyobb vendégszeretettel. A gyűlésen a református tanárságot mozgató több aktuális, fontos kérdés kerül napirendre s egyuttal a június hó végén Nagyenyeden tartandó közgyűlés programját is megbeszélnek.

Hány képviselőválasztó van a megyében?

Hajdúvármegye központi választmánya mult héten tartott ülésén összeállította a képviselőválasztók ideiglenes névjegyzékét az 1904-ik évre. Az összeállítás szerint a vármegye három választókerületében és pedig a hajdunánásiban, a hajduszoboszlóiban és a nádudvari kerületben a képviselő választók összes létszáma 8231. A hajdunánási választókerületben a választók száma 3286 és pedig H.-Nánáson 1534, H.-Dorogon 783, H.-Hadházon 656, H.-Sámsonban 210, Tegláson 103. A szoboszlói választókerületben

a választók száma 2752 és pedig H. Szoboszlón 1830, Balmazújvároson 258, Alsó és Felső Józsan 40, Szováton 247, Vámos Pércsen 108. A nádudvari kerületben a választók száma 2193. Nádudvaron 300, P.-Ladányban 492, Egyeken 159, Csegén 97, Földesen 488, Kaba 524 és Tetétlenen 133. Hajdu-Böszörmény nem tartozik a vármegyei központi választmány hatás köre amennyiben Böszörmény önálló kerület és külön központi választmánya van. Az így összeállított névjegyzék csak ideiglenes, mert az még közszemlére van kitéve, az esetleges felszólamlások czéljából és a központi választmány csak szeptemberben állítja majd össze a képviselőválasztók végérvényes névjegyzékét.

Új kut a nagyerdőn.

A tanács ma tartott ülésén elhatározta, hogy a nagyerdei parkban egy új jóvizű kutat furat. A mérnöki hivatal utasította, hogy a kut elkészítését mielebb kezdje meg.

A város és az Eke.

A városi közgyűlés elhatározta, hogy 200 koronával a Erdélyi Kárpát Egyesület alapító tagjai közé belép. A 200 korona fedezetet a jövő költségvetés rendkívüli kiadási tételébe vette fel. A miniszter ezt a határozatot nem hagyta jóvá, minek folytán a városi tanács felhívta a fészámvevőt, hogy az E. K. E. 200 koronára jelöljön ki megfelelő fedezetet.

Innét-onnét.

A multkor Tokajban jártamkor, hajnali virradás után, a vasuti állomásnál beszélgetek a munkás emberek a gyümölcsfa virágok takadásáról. Az egyik munkás lemutatott a völgybe, a hegyláb alján fekvő gyümölcsösök felé és mondá pajtásának:

— Nézze kend, mintha csak tejjel öntözték volna meg a fáknak a galyait . . .

A gyümölcsfak virágitól tényleg fehérlettek, fehér szíoban ölekeztek össze a kertek és örültem.

Ma már kevésbé örülhetek. Mindenfelől panaszolják: A hűvös éjszakákon ledermedt a fehér virág a beczézett gyümölcsfákról és az idén sem lesz gyümölcs. Sok szegény családnak a költségvetése megérzi ezt.

A kormány reményeire is mindinkább dermedt, ölmos idők viharzanak. Aligha nem befagy a politikájok, mióta a Széll szabadosságát megakasztotta az ellenzéki pártorok szélfogó karámja.

Csak Bécsre nem tud ereszkedni fekete felhő, mely Sodoma-Gomorrha romlását hordaná szárnyain . . . Én azonban hiszem az igazságos Istent, az ő ítélete nem késik. Porba törí azt a sárga fekete zászlót, agyonpacsokolja azt a kétfejű csodamadarat a szabadságra szomjuhozó nemzetek karjával.

A hajduk tiltakozó küldöttsége külön vonatot instált — pénzéért — a vasuti főuraktól. Még idejekorán jelentették és kérték ezt a külön vonatot; de csak sürgőnyi levelet kaptak és abban a hirt, hogy különvonatra még pénzökért se számítsanak. Bezzeg, ha valamely miniszter vidéki disztribúción és ünnepeletetésre ehezik: mindjárt van — a mi pénzünkön — különvonat. Vagyha a kormánynak és az osztráknak szállítanak fel bizalmi voksot a derék hajdudeputá-

sok, tudom, akkor is teremődne mindjárt különvonat; sőt még dufla gözt is adnának neki, nehogy meggondolják a kis sort.

nemes Portörő Kelemen.

A Hardegg gróf ékszerei.

A Hardegg gróf elveszett és másfél év mulva megtalált ékszereinek egyik utójátéka ma a tanács előtt nyert befejezést. A rendőrfőkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság Ilyés István 8. számú kétfogatu bérkoecistól, aki az ékszereket megtalálta és másfél évig magánál rejtegette, a hajási jogot azon a czímen, hogy megbizhatatlan, megvonta. — Ilyés az elsőfoku határozat ellen fellegbezzel élt. A tanács ma tartott ülésén határozott Ilyés felebbezése ügyében és a főkapitányság határozatát helybenhagyva, Ilyés felebbezését elutasította.

Debreczeni rövid hírek.

A jóvá nem hagyott költségvetés. A miniszter nem hagyta jóvá az 1904. évi költségvetést. A márcziusi közgyűlés némi módosítással másodszeri tárgyalás után újlag elfogadta a költségvetést. A tanács a költségvetést ma terjeszti fel jóváhagyás végett a miniszterhez. — **Iskola megnyitás.** A polgármester a Rákóczi és Csonka utcái elemi iskolákat, melyek a vörheny miatt zárva voltak, megnyitotta. — **A házbéradó ügye.** A házbéradó ügyében az összes iratokat felterjesztették a miniszterhez. A város adóügyi tanácsnoka Csóka Samu nemrég a pénzügyminiszteriumban járt, hogy megsürgesse a döntést a házbéradó ügyében. — **A görög katolikusok husvétja.** A görög katolikusok husvétii ünnep vasárnap és hétfőn lesz. Azon a napokon a róm. kath. templomokban istentiszteleteket tartanak.

Jó tanács.

Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margit-szigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Dr. Király Péter

ügyvéd, ügyvédi irodáját ápril 15-én a Széchenyi utcából Piacz-utca 46 sz. alatti háznak (volt „Örvényi“ féle gyógyszerész) udvari lakásába helyezte át.

Rózsa Lajos

első legnagyobb női és gyermek felöltő áruháza Debreczenben értesíti a t. hölgyközönséget, hogy az előkelő urhölgyvilág részére a legmodernebb tavaszi felöltő és kalap különlegességei rendkívül nagy választékban meglepő olcsó áron árusíttatnak.

Távirat.

Izgalmas ülés a képviselőházban.

Budapest, ápril. 16.

A képviselőház a husvétii szünet után ma tartotta nagy érdeklődés mellett első ülését.

Az ülésen **Tallán Béla** alelnök elnökölt.

Napirend előtti felszólalással kezdődött az ülés.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN“ arcz s kéz bőr finomító szépítő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is i. on ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. **Egy üveg „Molliteregin“ ára 1 kor.**

A pécsi honvéd hadapródiskolából a Gotterhalte nem éneklése miatt kizárt növendékek ügyében szólalt fel elsőnek **Gáll Sándor**. Ösmerteti a pécsi botrányt, vázolja azt a szellemet, melyet a leendő tisztbe oltanak. Azt tanítják a tanárok: „Titeket a király fizet, ti a király katonái vagytok, nektek a király parancsára hazátok ellen is fegyvert kell fogni.” (Fejérváry fejét csóválja.)

Barabás Béla: A magyar királytól az is kitelik!

Gáll Sándor követel, hogy a miniszter nyujtson ez ügyben igazi, részletes felvilágosítást.

Okolicsányi L. azt fejtegeti, hogy a magyar honvédelmi miniszternek nincs érzéke a honvédtisztek magyar érzelmei iránt.

Fejérváry: Azt bizza rám! (Nagy zaj.)

Beóthy Ákos: Nekünk is van közünk hozzá, az országra is tartozik. (Viharos kiáltások: Ugy van!)

Okolicsányi folytatja beszédét. Fejérváry belekiált: Öntől nem tanulok!

Okolicsányi: Én se öntől!

Okolicsányi további beszéde folyamán a Gotterhalteről, az osztrák himnuszról szól.

Fejérváry: Nem osztrák, magyar királyi himnusz.

Viharos kiáltások hallatszanak erre a merész kijelentésre: Hogy meri a hóhérimnuszt magyar királynak nevezni!

Babó: Elnök utasítsa rendre, mert kompromittálja a magyar királyt!

Kubik: Legközelebb vajdának neveszi!

Hosszas zaj után végre folytatja **Okolicsányi** beszédét. A kizáratási rendelet annál felháborítóbb, mert a minisztertől eredt.

Fejérváry: Igen! Én így akartam!

Okolicsányi: Tegye le a miniszter a vizsgálati iratokat a Ház asztalára. Elvárja a miniszter felvilágosításait, habár látja, nemleszmásképp és más a katonaság szelleme nálunk, míg Fejérváry miniszter marad. (Éljenzés.)

Papp Zoltán: Szemelvényeket mutatok be a pécsi hadapródiskola nevelési szelleméről. (Ujságot vesz elő.)

Fejérváry: Megint hazudik valami lap!

Papp Zoltán felolvassa a Pécsi Közlöny cikkét, melyből kitűnik, hogy a hadapródiskola tankönyvében Jellasicsról az van írva, hogy 30,000 emberrel jött az ellenséges országba és vitézül ellenállott. (Nagy zaj!)

Madarász Imre: A történelmet meghamisítják. Most beszéljen miniszter ur. Magyar fiukat tanítanak erre. Gyalázat!

Papp Zoltán folytatja a pécsi uj-

ság közleményét. A tankönyv szabadság harcot nem ösmer, csak lázadást.

Fejérváry: Ha nem is lázadás, de forradalom!

Kiáltások: Szabadságharcz, — önvédelmi harc volt!

Papp Zoltán: A forradalmat nem a nemzet, hanem alkotmányunk ellen a Habsburg dinastia csinálta. (Viharos taps!)

A rendeletért öntudatos államban a minisztert vád alá helyezték volna azonnal. Márczius 15 előtt nem is énekelték a Gotterhaltét, csak az ellenzék hazafias akciója óta rendelték el, hogy ingereljék, arczul verjék a nemzetet. (Éljenzés.)

Fejérváry miniszter szólalt fel ezután. A lapok hírei ez ügyben legnagyobb részt valótlanok, Nem áll az, hogy a pécsi katonai intézetben nem akarnak magyarul tanítani. (Derűtség!)

Akarva nem akarva meg kell tanulniok magyarul. A képviselők a lapokból vették információikat. Ha mindent megakarnék czáfolni, amit a lapok irnak, akkor külön czáfoló miniszteriumot kell felállítani.

Rákosi Viktor: Vicczekkel nem lehet elütni.

Fejérváry elmondja a tényállást. Nagy Gyulát Poppel Kálmánt azért zárta ki az intézetből, mert szellemük nem áll azon a magaslaton, mely a tiszti rangot megilleti. (Viharos derűtség!) Igaz, hogy márczius 15-én a királyi néphymnuszt énekelték. (Viharos ellenmondás.)

Endrey Gyula: Kutyák hymnusza!
Fejérváry: Magyar király hymnusza!

Endrey: Nem igaz! Nem igaz! Kutyák hymnusza! (Viharos zaj!)

Fejérváry: Felváltva énekelték Kölcsey hymnuszával. — Kiáltások: Ausztriában is így van?

Fejérváry: Ott nincs szükség. — Mikor énekelték, egyik növendék így szólt:

— Ez mégis disznóság!

(Viharos tetszés, éljenzés, taps a szélsőbaloldalon.)

Fejérváry folytatja beszédét és a Gotterhaltét ismét királyhymnusznak nevezi. (Viharos ellentmondás: Nem az a Gotterhalte!) Azokat, a kik nem énekelték, megbüntették 4—5 napi elzáratással.

Endrey: Elég gazság!

Fejérváry: Nem az! (Viharos felkiáltások: Gazság!)

Fejérváry: Katonai szervezetet nem lehet így vezetni.

Ivánka Oszkár kormánypartii közbeszól: Ha magyarok vagyunk ilyeneket ne beszéljünk! A közbeszólás a szabadelvű párton nagy megdöbbenést

keltett. A szélsőbaloldalon Ivánka közbeszólását viharos, perczekig tartó éljenzéssel, tapssal fogadták.

Fejérváry Papp Zoltánnak szemére veti, hogy annak idején hangoztatta: Éljen dr. Takács Zoltán:

Óriási zaj tört erre ki.

— Mit akar ezzel! kiáltják balról.

Hosszas zaj után Fejérváry folytatja beszédét. Két növendéket azért csaptak ki, mert politikailag izgatott.

Kubik, Endrey, Ráth! Mit akart Takács Zoltánnal! Nem türjük!

Tallián elnök Kubikot rendreutasítja.

Endrey: Lehuzzuk az elnöki székből!

Rákosi Viktor: A minisztert utasítsa rendre, hogy válogassa meg kifejezéseit.

Tallián Rákosit, Endreyt, Lengyelt rendreutasítja.

Fejérváry folytatva: Nem kényszerítünk senki katonai pályára, aki katoná akar lenni . . .

Ugron Gábor kikelve háromszor is elkiáltja magát:

— Legyen osztrák!

Fejérváry bizonyítani igyekszik ezután, hogy Poppel csak azért kísérték Budapestre, mert ilyen fiut nem lehet magában elbocsátani. Poppelnek már 12, Nagynak 13 esetben volt büntetése.

A növendékek azért voltak akkor vasárnap a régi ruháikban, mert éppen vizitáció volt.

Nem igaz, hogy pályájuk tönkre van téve, ha megszerzik a jogosítványt, lehetnek önkéntesek, azután még tisztek is. (Derűtség) Ilyen dolgok, amit az ellenzék tesz, megmételtyezik az ifjúságot, (Viharos ellenmondás.) Elnök folyton csenget.

— Rendre! Rendre! kiáltják balról.

— Nem türjük! Mik vagyunk? Gazemberek?

Tallián elnök: Megvagyok gyözödvé a miniszter ur nem akart sérteni.

Az elnök szavai nem nyugtatták meg a megsértett ellenzéket. A zaj növekszik, sokan a padokat verik. Az elnök folyton csenget, bereked a kiabálásba, a rendreutasításokba, végre is felfüggeszti az ülést.

Szünet alatt Fejérváry körül nagy csoport kormánypartii, ellenzéki képviselő tömörül.

A szélsőbal egyrésze odakiált:

— Hagyjátok ott, ne beszéljeteke ve!

Szell Kálmán az elnökkel tárgyal. A volt nemzeti párt vezéremberei csendesen együtt ülnek helyeiken.

Beóthy Ákos izgatottan tárgyal Andrassy Tivadarral.

Selyem bastruhák

9 frt 90 krtól

43 frt 25 krig, valamint a legújabb fekete, fehér és színes **Henneberg** selymek 60 krtól 11 frt 35 krig méterenként, sima, csikos, koczkás és mintázott **Damastok** stb.
Selyem Damast 85 kr.-tól 11 frt 80 krig.
Selyem Bastruhák öltözékeként 9 frt 90 krtól 43 f. 25 krig.
Foulard selyem mintázott . . . 60 krtól 3 frt 70 krajeárig.
Méterenként, portó és vámmentesen házhöz szállítva. Minták forduló postával. Sweizba 2-ös levélbélyeg.

Selyemgyár Henneberg, Zürich.

Nyilatkozat.

Ferencz József kereskedelmi kórház
Igazgatósága

Budapest.

A szolyvai lubi Erzsóbet gyógyvizek
buzgón ajánlatnak és a kórházi betegek
folyton használják. Dr. Csetneki Jelenik Zsig
mond, kórházi főorvos.

A szolyvai ásványviz kitünő üdítő ital.
A savanykás kerti borokkal vegyítve rend-
kívül kellemes.

Negyvenhat esztendeig nyomdász.

(Erdélyi Istvánról.)

Mulnak az évek. Tünetedeznek a régi
Debreczen jellegzetes alakjai. Ilyen jellegze-
tes alak Erdélyi István, a sokónknak „kis
Erdélyi bacsija.“ A debreczeni kálvinista ma-
gyar nyomdász. Lapunk törzsolvasóinak is
jó ösmerőse. A szabad királyi város nyom-
dájának veterán tagja, ki, mint ertesülünk,
nyugdíjaztatási kérvényt adott be a tekinte-
tes tanácshoz.

Ez alkalomból a kis Erdélyi bacsí hosz-
szu, küzdelmes életpályájának érdekes rész-
letei tarulnak fel előttünk; mert Erdélyi Ist-
ván egyike volt a debreczeni legérdekesebb,
sőt, mondhatjuk, legérdemesebb nyomdász-
szoknak. A szó szorosánvett értelmében
fiatal gyermekkorától szolgálta Debreczen
város közönségét mostan i venségeig, úgyis
mint nyomdász, de mint a maga idejében
igen népszerű humoros író is.

Negyvenhat évig szolgált . . .

A kis Erdélyi bacsí ösmerőseinek se
szeri, se száma a városban, mint megyében.
Ő a „Debreczen“-nek is állandó munkatár-
sa volt megjelenésétől kezdve a kilenczve-
nes évek közepéig; a mikor is a ladafiók-
ba zárta az írói tollat és egészen az ólom-
betűs szekrénynek áldozta magát; pedig
hogymily óriási idő negyvenhat esztendőt
a nyomdában élni le, azt mi is tudjuk, kik
naponként forgolodunk az ólomportól sor-
vasztó olaj- és festékszagtól bűzhödő nyom-
da levegőjében. Ebben a legkörben nem
negyvenhat esztendő, de évtized is elég a
test, mint lélek felemé ztésere.

Erdélyi István mai napig átküzdötte
ezt a hosszú időt és mostani venségében is
csak szemének gyöngülése kényszeríti őt
visszavonulásra az ólombetűktől, melyeknek
vezetése közben is szakított időt sikeres
irodalmi munkálkodásra.

Egész hosszú sorozatot képez a mi
öreg barátunknak, a tollforgatásra is hiva-
tott debreczeni öreg kálvinista nyomdász-
nak az irodalmi munkálkodása.

Már 1860-ban irogatott a Jókai „Igaz-
mondójába“, „A debreczeni mysteriumokról“;
majd a Szabó Richárd „Családi Körébe“
verseket; ugyancsak a fentebbi évtől kezdve

irogatott a „Debr. N.-Váradi Értesítőbe“,
mint az i öszerint Debreczen egyetlen lap-
jába verseket és humoros elbeszéléseket, de
különösebben a népies irodalom művelése
terén szerzett maradandó érdemeket. Az
1880-as években jelentek meg tőle a maig
is jó emlékeztető levő Típpan Tó-
biás (eredeti debreczeni dialektusban írott)
e b e s i l e v e l e i, melyeknek nehányát az
akadémia lapja, a „Nyelvőr“ is átvette, jegy-
zetekkel kísérte. Majd ezen időben vette át
az azóta Urban boldogult „Debreczeni Hir-
adó“ szerkesztését Vadon Sándor bátyánk-
kal, mely lap az ő Típpan Tóbiás levelei
és a humoros „Hájas Mátyás“ dolgozatai
miatt közkedvelt olvasmány volt; különö-
sebben a névnapi „D u d a s z ó k“-at olvas-
tak igen kedvesen az akkor még családia-
sabb, bensőbb életű debreczeniek. A Telegdi
féle jóhirű és magyar szellemű nap áratat
is évtizedeken át szerkesztette. Főmunka-
társa volt a Kerekes Géza szikrázó humoru
„Villám“ című élelappjának is; majd a jó
Szombathy János rendőrhivatalnoki igába
hajtott íróársunkkal a Kutasi bá' által ki-
adott „Dongót“ is szerkesztették és külön
füzetben jelentek meg tőle az eredeti „Hat-
vani adomák“ — „Utazá i kalandok száraz-
on, vizen, levegőben, gyorskocsin és gyalog“
tréfás elbeszélések stb. . . .

Szóval Erdélyi nemcsak a betűszek-
rény mellett, de a betűszekrénynek is sokat
dolgozott az irodalom terén és pedig min-
den anyagi haszon nélkül végezett — sok
tekintetben — uttörő munkát, tehát a törz-
sőkös debreczeni kálomista városi nyomdász
érdemes arra, hogy a város tekintetes taná-
csa minél elviselhetőbbé tegye öreg napjait.
Az ilyen pályafutás méltó a jutalomra.

Éppen azért mi a negyvenhat évig
szolgált érdemes nyomdászt, most midőn
nyugdíjaztatást kéri, őszintén ajánljuk egy-
a tanács, mint a közgyűlés jóakaratu figyél-
mébe.

CSARNOK.

Szunyog-história.

(Elbeszélés.)

Irta: **Azar.** (5.)

Ott hagytam el, hogy nekem tul a Ti-
szán, a Taktaközre kellett menni, Bájba. Ilon-
ka kért meg szépen, szomoruan, mert hi-
szén ő árva.

Nekem meg ez a Báj kezdett nagyon
bajos lenni! Valami különösen kezdettem
magam érezni. Egyik perczenben úgy vert a
szivem, hogy azt hittem, kiugrik a helyéből,
a másik perczenben meg olyan szorongást
éreztem, mintha meg voltam volna abron-
csozva, ott valahol a szivem táján. Az ám,
meg voltam én abroncsozva!

A mikor Rakamaz táján jártam, akkor
vettem észre, hogy a brieskám ülése alatt
egy zsák zab van. — Odaszólok a kocsi-
somnak:

— Lajos, ezt hol vetted?
— Laczi, a vajai kocsis hozta, a kis-
asszonyok adták.
— Melyik kisasszony, te?
— Ott sok volt. Nem tudom, megius-
tálom, melyik volt.
— Szőke volt-e a haja, amilyekkel
beszélte?

Lajos kacintott egyet:

— Igenis! Szőke, mint az arany és
bogárszemű. (Értsd fekete).

Tehát itt is Ilonka!!

Azután mind jobban közeledtem Tokaj
felé, a tokaji nagyhegy felé, amelyen a bo-
szorkányok tánczólnak minden éjfélen, sep-
rűnyélen és sütik-főzik bizonyos katlanok-
ban a házasulandó szegény fiatalemberek
szívét, lelkét, sőt még az eszét is. Később
tudtam meg, hogy az én kicsiny katlanom
Ilonkánál van, — ő főzött engem, ő volt a
gyönyörű szépséges-szép boszorkányom . . .
Most már nem lovagol seprűnyélen, csak
megveri véle a pesztrát, mivelhogy nem jót
tartja Bandikát. — Bandi még szopik és ő
a hatodik fiam már.

Bizony amikor közeledtem a felé a
nagy boszorkányos hegy felé, kezdettem a
fejemet éppen olyan nagynak érezni, mint
aminő az a hegy volt. Nem értettem, mit
is csinált Szunyogh, mit csinált Mariska (ne-
kem mindig asított) és mit csinált vélem
Ilonka? Ez volt a fő!

Tudja a jó Isten, hogy miért kacza-
gott és megint reá fél óra mulva miért
szólt oly busan, szomoruan az az Ilon-
ka?! Aztán megint kaczagósan mondott
valamit.

Tokajba érve beszállottam Sz. doktor-
hoz, az öreg kollégámhoz. Régi 48-as, ér-
demes ember volt. angyal-jószívűséggel, ked-
ves „bonhomiaival“, nagy orvostudományal,
tagasztalattal, — mindenki szerette.

Az ebédezésnél azt kérde az öreg:

— Hát hová megy most kollega öcsém?
A Harangodpusztára, az atyjához? No,
mondja meg neki, hogy tisztelem,

— Nem oda megyek, bátyám.

— Hát hova?

— A Taktaközre, Bájba.

Az öreg tágra nyitotta a két szemét,
reám bámult:

— Bájba? A Taktaközre? Hiszen ott
holnapután gyűlés lesz!

— Az lesz.

— Hát ugyanbizony mit keres ott?
Nem érdekelt fél öcsém a Tisza-Takta sza-
bályozásban.

— Megkértek, hogy legyek ott.

— Kik? Kicsoda?

— Egy érdekelt fél.

— Cuius generis?

— De genere Dengeleghy.

(Folyt. köv.)

Kiadó. Széchenyi u. 7 sz. házban ut-
czai kényelmes 3 szobás la-
kás kiadó.

Tavaszi ruhák
festését és
tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen
Széchenyi utca 42.

Vidéki tudakozódásokra azonnali válasz.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai
Debreczen. Kistemplom bazár.

Megérkeztek a tavaszi idény

ujdonságai.

Női divatkelmék,
Francia különlegességek,
Batistok, Zephyrek,
Selyem szövetek.
Óriási választék. Szabott árak.

Szőlővessző, torma és spárga eladás.

Kitünő minőségű

gyökeres szőlővesszőt,
tormát, torma dugványt
és naponként friss spárgát
ajánl

a gr. Dégenfeld József és Dr. Balkányi Miklós
urak „Erzsébet” szőlőtelepének kezeléségre.

Iroda: Debreczenben Kosuth u. 32. sz.

Blattner Gyula

értesíti a mélyen tisztelt kö-
zönséget, hogy 102. éve
alapított

üveg és porcellán üzletét,

valamint

üvegezési vállalatát

május 1-én a
„Lamprecht“

(volt Biedermann palotába) helyezi

át. — Ennek folytán raktáron levő

áru készletét a legolcsóbb áron

bocsátja m. t. vevői részére.

Boros Testvérek

nődivat
áruházában
Dívatos Jó
Jó Olesó
Olesó Dívatos
Ruhakelmék, Selymek,
Sefirek, Batistok, Vász-
nak, Szőnyegek, Fügő-
nyök, Ágyterítő, Pipere
czikkek.

T. iparos urak figyelmebe!
Kovács kő-
szenet, pozsonyi kőszent, (Kox) és faszenet
legjutányosabban házhoz szállít Neumann és
Weisz hatvan u. 5. telefon 205.

Csonka Dániel nádszék
szövődéje
Kossuth-u. 25 sz. a.

Fontos az érdekelteknek tudni,

hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral
szükségeltetik, addig hathatós már 1/2 pohár

IGMÁNDI keserűviz.

mint kitünő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó.
Amellett könnyen bevehető, mert íze nem émelygős sós,
hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos**
gyógyszerésznél **Komáromban**, üvege 60 fillér.

Minőségileg kéretik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel
s beszerzésénél határozottan **Schmidthauer-féle Igmándi viz** kérendő.

Raktárak **Budapest**en **Édeskuty L.** és **Lux M.** cégeknél.

Export Amerika és Angolországba.

Egyedül valódi angol Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer
a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít
a legrégebb bajoknál is. 2. Kitünő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi
torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a
gyomor szelégőrsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól
s kigyógyít a Hämorrhoidákban, szeliden mozdítja elő a székélést s a vér tisztu-
lását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfá-
jaskor, üres fogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál,
megszünteti a felbűffögést, a szájnak s a gyomornak büztét. 7. Nagyon jó gyógyszer
kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagok-
nál, ruh és kiűéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgátast, rheumát, fülbántal-
makat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apácza-védjegyre!**
Hamisítá októl legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Ausztria-Magyar-
ország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért,
Bosznia és Herzegovinában 4 kor 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés
előrefizetés vagy az összeg utánvétele ellett.

Gyógyszer A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül
régibb, annál jobb nem árt a színek fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szét-
küldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi
segély, természetesen nem szabad hatástalan utazásokhoz nyulni, melyért csak
haszontalan elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletben
e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szorból. A hol nem bizonyos,
hogy az én kitünő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cím:

**Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei
Rohitsch Sauerbrunn.**

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, douc-
hesse szatén, indichvoile és minden-
nemű jó mosó kartonok, himzett ba-
tistok és piqué ujdonságok, továbbá
Rumburgi, Hollandi, Kreás és czérna
fonal vásznak, valamint a világhírű
Schroll gyártmányu elsőrendű chif-
fonok, csikós jegyű havasi vásznak,
Szepességi Damast asztalneműek, tö-
rülközők, ágyhuzatokra való vászon
kanavásznak, zephyrek, továbbá min-
dennemű menyasszonyi kelengyék
pontos összeállítását elvállalom szo-
lid olcsó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Főtér a nagy tőzsde mellett.

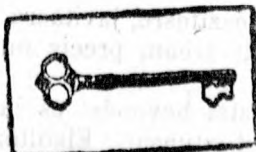
Schicht-szappan

Védjegy

szarvas

vagy

kulcs

legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Minden ártalmas vegyítéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon
a Schicht név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

REMEK!

Creppe és Gazé-Boák
Csipke Gallérok
Selyem és Gazé
Női Nyakkendők
En tout cas
Divat Napernyők
Férfi Nyakkendők
Nagy választékban
kaphatók.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth utca 5.

Üzlet átalakítás miatt
a legfinomabb

férfi kalapok és nyakkendők
rendkívül leszállított árban
kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műiparúru üzletében.

Gazdasági magvak

Ólomzárólt luczerna, ólomzárólt lóhere,
takarmányrépa magvak a legmagasabb
csiraképességben fűmagvak, kaszálók,
rétek és pázsit átalakítására.

Konyhakerti magvak

„létező legfinomabb kipróbált és itt
leginkább bevált fajokban.

Virágmagvak

a legelső erfurti termelőktől.

Zöldség és virágpalánták, gumók és virág
hagymák, szép évelő növények és virá-
gok saját magkísérleti telepemről,

kaphatók

Kontsek Géza

magkereskedésben

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönsé-
get, hogy mindenféle a

kárpitos szakmába

vagó munkálatot újra készítésre, javításra el-
fogadok s azt mérsékelt árban, precíz mun-
kában teljesítem.

Elfogadok tekeasztal bevonást és javi-
tást. Csipkefüggönyök tisztítását. Elköltözés
alkalmával butor csomagolást.

Egyedüli igyekezetem az, hogy a n. é.
közönseget pontosan kiszolgáljam.

Szives pártfogást kér

tisztelettel

Krémer Jakab

DEBRECZEN, Simonffy-utca 27.

Haszonbérleti árverés.

A debreczeni ref. collegium tu-
lajdonát tevő a mikepércsi országot
mentén fekvő a debreczeni 6576 sz.
tjkönyvben foglalt 60 hold 1108 □ öl
területű ujosztású tanyaföld, valamint
a debreczeni pusztá szepesi 97 sz.
tjkönyvben foglalt 31 hold 1105 □ öl
tanyaföld a collegium gazdasági taná-

csának határozata alapján a collegium
háznagyi hivatalában 1903. évi május
15-én d. u. 3 órakor megtartandó ár-
verésen az 1903. é. okt. 1 től számi-
tott 6 egymást követő évre haszon-
bérbe adatik. Az árverési feltételek a
háznagyi hivatalban a hivatalos órák
alatt bármikor megtekinthetők. Utó-
ajánlatok nem fogadtatnak el.

Debreczen, 1903. é. apr 15-én.

Collegiumi ügyész.

1.000.000

KORONA

ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000.000 korona.

Korona

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	50000
2 " "	20000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
2 " "	40000
1 " "	30000
2 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
3 " "	10000
36 " "	5000
67 " "	3000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4350 " "	170
4350 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40

55,000 nyer. és jut. kor. összegben 14.459,000

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. és TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet
a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget kor. összegben }
} utánvételezni kérem
} postautalvánnyal küldöm
} mellékelem bankjegyekben (bélyegekből)

A nem tetsző
töröndő.

Pontos cím:

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Tíz millió koronánál többet nyertek
nálunk nagyrabcsült vevőink.

Az egész világ legesedélydúsabb sors-
játéka a mi m. kir. szab. osztály sorsjáté-
kunk, mely nem sokára újból kezdetét ve-
szí.

110,000 sorsjegy 55,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL soroltatik ki, tehát az
összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sor-
solási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizennégy
millió 459.000 koronát, egy hatalmas ösz-
szegyet, sorsolnak ki. Az egész vállalat ál-
lami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek
tervszerű betétei a következők:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$)	frt—	75	vagyis	150	korona
egy negyed ($\frac{1}{4}$)	"	150	"	3—	"
egy fél ($\frac{1}{2}$)	"	3—	"	6—	"
egy egész ($\frac{1}{1}$)	"	6—	"	12—	"

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz be-
küldése ellenében küldjük szét. Hivatalos
tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk
azonnal, de legkésőbb

1. é. áprillisi hó 27-ig
bizalommal hozánk küldeni.

Török A. és Tsa.

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

Fő üzlet: VI., Teréz-körút 46/a.

Fiókok: 1 Váci-körút 4.

2 Múzeum körút 11.

3 Erzsébet-körút 54.